

4 funkce slovesa HAVE

Přepis lekce ze dne 9.11.2020

HAVE – nepravidelné sloveso, jehož tvary jsou: **HAVE, HAD, HAD**
ve 3. osobě jednotného čísla: **HAS**

1) Sloveso **HAVE** jako významové sloveso – **MÍT, VLASTNIT**

I have a secret.

Mám tajemství.

Our neighbour has a new car.

Náš soused má nové auto.

You don't have much time to do it.

Nemáš moc času na to, abys to udělal.

Do you have any change?

Máš / Máte nějaké drobné?

John doesn't have any brothers or sisters.

John nemá žádné sourozence.

Ve výše uvedených větách je sloveso **HAVE** použito tradičním spisovným způsobem.

Existuje však ještě jeden způsob, se kterým se budete setkávat především **v mluvené angličtině**.
Za sloveso HAVE přidáme slovíčko GOT (pouze v přítomném čase) , které do angličtiny nepřekládáme.

I have got a brother.

Mám bratra.

Peter has got a new bicycle.

Petr má nové kolo.

They have got many friends in London.

Mají mnoho přátel v Londýně.

Ve vazbách se slovem **GOT** obvykle stahujeme tvar slovesa **HAVE** na **'VE** a tvar slovesa **HAS** na **'S**.

I've got a brother.

Mám bratra.

Peter's got a new bicycle.

Petr má nové kolo.

They've got many friends in London.

Mají mnoho přátel v Londýně.

Ve spojeních se slovem **GOT** netvoříme **otázku** pomocí slovesa **DO**, ale **PŘEHOZENÍM PODMĚTU a tvaru slovesa HAVE**.

Have you got a brother?

Máš / Máte bratra?

Has Peter got a new bicycle?

Má Petr nové kolo?

Have they got many friends in London?

Mají hodně přátel v Londýně?

Zápor netvoříme pomocí **DON'T** a **DOESN'T**, ale přidáním zápornky **NOT** za tvar slovesa **HAVE**.

I haven't got a brother.

Nemám bratra.

Peter hasn't got a new bicycle.

Petr nemá nové kolo.

They haven't got many friends in London.

Nemají mnoho přátel v Londýně.

Porovnejte dva způsoby, kterým se může chovat sloveso **HAVE**:

I have a secret.

Mám tajemství.

I've got a secret.

Mám tajemství.

Our neighbour has a new car.

Náš soused má nové auto.

Our neighbour's got a new car.

Náš soused má nové auto.

You don't have much time to do it.

Nemáš moc času na to, abys to udělal.

You haven't got much time to do it.

Nemáš moc času na to, abys to udělal.

Do you have any change?

Máš / Máte nějaké drobné?

Have you got any change?

Máš / Máte nějaké drobné?

John doesn't have any brothers or sisters.

John nemá žádné sourozence.

John hasn't got any brothers or sisters.

John nemá žádné sourozence.

V jiných časech, než je čas přítomný, používáme sloveso **HAVE** pouze jedním způsobem – **bez přidávání slova GOT**.

I will have a lot of time there.

Budu tam mít hodně času.

We had a room with a sea view.

Měli jsme pokoj s výhledem na moře.

They didn't have any other choice.

Neměli žádnou jinou volbu / výběr.

2) Použití slovesa HAVE ve VAZBÁCH.

Např.

have a shower (také: *take a shower*)

sprchovat se

have a bath (také: *take a bath*)

koupat se

have breakfast

snídat

have lunch

obědvat

have dinner

večeřet

have a good time

dobře se bavit / mít se dobře

have a party

pořádat večírek

have a rest (v americké angličtině: *get a rest*)

odpočívat

have a cup of tea

dát si šálek čaje

Sloveso **HAVE** ve významu **MÍT / VLASTNIT** nikdy nepoužíváme v průběhovém čase, stejně jako všechna ostatní slovesa vyjadřující stav věcí nebo stav mysli.

VAZBY SE SLOVESEM HAVE však **MŮŽEME POUŽÍT V PRŮBĚHOVÉM ČASE**, protože se jedná o vazby vyjadřující aktivitu, činnost:

Porovnejte:

I have a great idea.

Mám skvělý nápad.

Don't disturb me! I'm having lunch.

Nerušte mě! Obědvám.

She has new shoes.

Má nové boty.

She's having a shower.

Sprchuje se.

3) Použití slovesa **HAVE** pro **VYJÁDŘENÍ POVINNOSTI** **- MUSET**

I have to go now.

Musím už jít.

He has to do it.

Musí to udělat.

V přítomném čase můžeme pro vyjádření povinnosti také použít modální sloveso **MUST**.

I must go now.

Už musím jít.

He must do it.

Musí to udělat.

V některých případech (např. výše uvedené) nezáleží na tom, jestli použijete **HAVE TO** nebo **MUST**.

V přítomném čase však platí:

Pokud **POVINNOST PŘICHÁZÍ Z VNĚJŠKU** (ze zákona, instrukcí, daných pravidel, nařízení), **používáme spojení HAVE TO**.

Pokud **POVINNOST VYCHÁZÍ Z MÉHO PŘESVĚDČENÍ** nebo **Z ÚST OSOBY, KTERÁ TO NAŘIZUJE**, používáme sloveso **MUST**.

Porovnejte:

I have to be at work at 6 a.m.

Musím být v práci v 6 hodin ráno.

It's raining. I must take an umbrella.

Prší. Musím si vzít deštník.

Matka nařizuje:

You must do your homework first.

Nejdříve si musíš udělat domácí úkol.

Dítě prohlásí:

I have to do my homework first.

Nejdříve si musím udělat domácí úkol.

POZOR NA ZÁPORNÉ TVARY:

I HAVE TO

musím

I MUST

musím

I DON'T HAVE TO

nemusím

ŽÁDNÁ POVINNOST

I MUST NOT / MUSTN'T

nesmím

ZÁPORNÁ POVINNOST

Zapamatujte si, že pomocí **MUST** vyjadřujeme **PŘÍKAZ** a pomocí **MUST NOT** vyjadřujeme **ZÁKAZ**.

I don't have to go to work tomorrow.

Zítřejší nemusím jít do práce.

I mustn't go to work tomorrow.

Zítřejší nesmím jít do práce.

Ve všech **OSTATNÍCH ČASECH** používáme pro **VYJÁDŘENÍ POVINNOSTI** vždy tvar slovesa **HAVE TO**:

I'll have to get up early tomorrow.

Zítřejší budu muset brzy vstávat.

I had to take an umbrella because it was raining.

Musel jsem si vzít deštník, protože pršelo.

She didn't have to pay for the meal because Peter had invited her.

Nemusela platit za jídlo, protože ji Petr pozval.

V **OTÁZCE** v **PŘÍTOMNÉM ČASE** běžněji používáme: **DO YOU HAVE TO?** - *Musíš?*

Otázka ve tvaru **MUST YOU?** není chybná, ale je **méně obvyklá**.

Ve **VĚTÁCH TÁZACÍCH** v ostatních časech používáme tvar **HAVE TO**.

Do you have to get up early?

Musíš vstávat brzy?

Did you have to get up early yesterday?

Musel jsi včera vstávat brzy?

Will you have to get up early?

Budeš muset vstávat brzy.

4) Použití slovesa **HAVE** pro TVORBU PŘEDPŘÍTOMNÉHO ČASU

I haven't cleaned the windows.

I have / I've bought the Christmas presents.

I've wrapped them.

My son has done all his homework.

I have borrowed an interesting book, but

I haven't read it yet.

Has David broken his leg?

Have you chosen?

Have you read this magazine?

Nemám umytá okna.

Mám nakoupené vánoční dárky.

Mám je zabalené.

Můj syn má udělané všechny domácí úkoly.

Mám půjčenou zajímavou knížku, ale ještě ji nemám přečtenou.

Má David zlomenou nohu?

Máte vybráno?

Máš přečtený tento časopis?

U výše uvedených vět český překlad přesně odpovídá anglické větě při použití předpřítomného času. To znamená, že v některých případech v češtině také používáme obdobu toho, čemu se v angličtině říká PŘEDPŘÍTOMNÝ ČAS PROSTÝ. V českém jazyce to však tak nenazýváme. Když se zamyslíte nad obsahem vět v češtině, snadno pochopíte použití předpřítomného času v angličtině.

Předpřítomným časem vyjadřujeme něco, co se přihodilo v minulosti, nás však nezajímá kdy, kde a za jakých okolností se to stalo, ale zajímá nás vliv na současný stav.

Např. věta:

I have washed my hands.

Mám umyté ruce.

znamená, že jsem si je v minulosti umyla a hlavně, že teď jsou čisté.

David has broken his leg.

David má zlomenou nohu.

znamená, že si ji zlomil v minulosti, ale důležitý je fakt, že teď ji má v sádře, a proto např. nemůže hrát fotbal.

Důležité je rozlišovat mezi časem PŘEDPŘÍTOMNÝM a MINULÝM.

Pokud nás zajímá **kdy k tomu došlo, kde k tomu došlo, za jakých okolností k tomu došlo**, musíme použít čas **MINULÝ**. Také ho používáme při vyprávění.

David has broken his leg.

David si zlomil / má zlomenou nohu.

ale:

David broke his leg last week.

David si zlomil nohu minulý týden.

He broke his leg while he was skiing in the mountains.

Zlomil si nohu, když na horách lyžoval.

Všechny výše uvedené typy vět jsem schválně vybrala tak, aby český překlad přesně odpovídal anglickému složení při použití předpřítomného času. Na rozdíl od češtiny, se v angličtině tímto způsobem chovají všechna slovesa. **VŠECHNA SLOVESA V ANGLIČTINĚ se mohou vyskytovat jak**

v **MINULÉM ČASE**, tak i v **PŘEDPŘÍTOMNÉM** (i tam, kde si češtinou pomoci nemůžeme). A je důležité umět oba dva tyto časy používat.

I have / I've eaten.

Jedla jsem.

Použijeme k vyjádření toho, že jsem jedla a proto nemám hlad – efekt na současnost.

ale:

I ate a lot of chocolate when I was a little girl.

Jedla jsem hodně čokolády, když jsem byla malá dívka.

Když uvádím časový údaj, kdy se to stalo, musím použít minulý čas.

Martin has gone / Martin's gone to work.

Martin odešel do práce.

Větou oznamuji, že teď je v práci, případně na cestě do práce.

Martin went to work at seven.

Martin šel do práce v sedm.

Větou sděluji čas, kdy se tak stalo.

I haven't decided yet.

Ještě jsem se nerozhodla.

Vyjadřuji, že stále nevím co dělat.

Have you chosen?

Vybrali jste si / Máte vybráno?

What did you choose for dinner yesterday?

Co jste si včera vybrali k večeři?

STAVBA VĚTY V PŘEDPŘÍTOMNÉM ČASE

VĚTU Kladnou oznamovací tvoříme **podmětem, tvarem slovesa HAVE** (můžeme stáhnout) a **slovesem v přičestí minulém** (= 3. tvar nepravidelných sloves, pravidelné sloveso + koncovka ED).

He has / He's broken his leg.

Zlomil si nohu / Má zlomenou nohu.

I have washed my hands.

Umyla jsem si ruce / Mám umyté ruce.

VĚTU Tázací tvoříme **přehozením podmětu a tvaru slovesa HAVE**:

Has he broken his leg?

Zlomil si nohu / Má zlomenou nohu?

Have you washed your hands?

Umyl sis ruce / Máš umyté ruce?

VĚTU Zápornou tvoříme přidáním **záporky NOT** za tvar slovesa **HAVE**.

He has not / He hasn't broken his leg.

Nezlomil si nohu / Nemá zlomenou nohu.

I have not / I haven't washed my hands.

Neumyla jsem si ruce / Nemám umyté ruce.

Prosím, podpořte rozvoj tohoto projektu výuky angličtiny zasláním drobné finanční částky na účet: 175685304 / 0300

pro platby ze zahraničí: IBAN CZ550300000000175685304

BIC (SWIFT) CEKOCZPP

Děkuji vám.

Jana